

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

31 mei 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over de taak en het statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over een ethische clause voor overheidsopdrachten

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over de hertekening van de Vlaamse buitenlandorganisatie

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 31 mei 2001

VOORZITTER : De heer Luc Van den Brande

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.35 uur.*

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over de taak en het statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over de taak en het statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, een goede maand geleden vestigden de Vlaamse economische vertegenwoordigers de aandacht op wat zij hun nepstatuut noemen. Ondertussen is er wat tijd overgegaan en is het dossier mogelijk geëvolueerd.

Het statuut van de vertegenwoordigers is reeds regelmatig aan de orde geweest. Niemand twijfelt aan het belang van de taken die ze vervullen. De taakomschrijving werd zelfs verruimd van de vroegere enge handelsbevordering tot wat men in het jargon business development noemt.

Daartegenover zou een statuut staan dat deze verruiming niet volgt, wel integendeel. De aanpassingen zouden in de praktijk zelfs een achteruitgang inhouden. In verhouding tot andere regio's in binnen- en buitenland zijn de afgevaardigden ondervertegenwoordigd. Bepaalde Europese steden hebben een belangrijker vertegenwoordiging dan wat wij als regio naar voren schuiven. Bovendien worden ze ook statutair ondergewaardeerd. De verlo-

ning van hun Waalse collega's is veel hoger en de omkadering veel ruimer.

Mijnheer de minister, kloppen deze gegevens? Indien ja, bent u van plan om aan deze minpunten te remediëren? Kunt u eventueel een oplossing aanbieden?

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, naar aanleiding van de diplomatieke dagen die vorige maand werden gehouden en waarop heel wat Vlaamse economische vertegenwoordigers aanwezig waren, hebben een aantal onder hen een brief geschreven naar voormalig minister Sauwens. Daarin stonden een aantal verzuchtingen. De gegevens zijn uitgelekt zodat het een 'open brief' werd. Dat was niet echt de bedoeling. Uit die brief blijkt dat de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het nieuwe statuut hun verzuchtingen en verwachtingen niet terugvinden.

Ik heb in de pers gelezen dat het kabinet reageerde door te stellen dat men niet te veel mag vergelijken met wat de Waalse handelsattachés krijgen en met hun statuut. Vlaanderen heeft eigen middelen en de overheid bepaalt hoe die worden gebruikt. Ik kan me daar ten dele in terugvinden. De Waalse handelsattachés worden echter voor een deel via de transfers met Vlaams geld betaald. Door het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten wordt bovendien een beroep gedaan op de Vlaamse economische vertegenwoordigers om dossiers van Waalse bedrijven te verdedigen en omgekeerd. Het is dan ook niet abnormaal dat men een vergelijking tussen beide maakt.

Ik verneem dat er effectief een verschil zou zijn in de vergoeding. Ik weet niet in hoeverre dat klopt. De Waalse handelsattachés zouden 30 à 40 percent

Van Nieuwenhuysen

meer ontvangen dan de Vlaamse economische vertegenwoordigers. Het lijkt me dan ook logisch dat die mensen reageren. De Waalse attachés zouden een verloning krijgen die evenwaardig is aan die van de federale diplomaten en kanseliers. Voor de Vlamingen zou dit niet het geval zijn. Bovendien zouden de representatiekosten, verplaatsingsvergoedingen, enzovoort worden vervangen door een forfaitaire postvergoeding die niet zo interessant is.

Daartegenover koestert men wel hoge verwachtingen. In de toekomst zal dit nog meer het geval zijn dan vandaag. Ze zullen immers bijkomende opdrachten krijgen.

Mijnheer de minister, heeft men sedert die fameuze brief nog onderhandelingen gevoerd? Ik dacht dat dit eind april moest gebeuren met de vakbonden. Men liet nog de mogelijkheid open om het statuut aan te passen en eventueel de opmerkingen van de Raad van State te verwerken.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende vragen. Zijn er nog onderhandelingen geweest? Wanneer mogen we een definitieve beslissing inzake dit statuut verwachten?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als het zo is dat er minder Vlaamse economische vertegenwoordigers zijn, dringt de vraag zich uiteraard op waarom dat zo is. Voldoet het aantal Vlaamse economische vertegenwoordigers aan de behoefte? Dat aantal moet immers niet zozeer gerelateerd worden aan het aantal Franstaligen, dan wel aan de behoefte die er in Vlaanderen op dit vlak is. Dat is het criterium om te bepalen hoeveel vertegenwoordigers er nodig zijn.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het gaat hier inderdaad om een vervolghet verhaal. Het einde van dit verhaal is nog niet geschreven. De voorzitter van deze commissie zal dat wel weten. Hij heeft in het verleden immers zelf al mee de stimulans gegeven tot een geleidelijke uitbouw van een soort apparaat van Vlaamse economische vertegenwoordigers.

Men moet in een internationale context onderzoeken wat de beste resultaten oplevert. Dat houdt

niet noodzakelijk in dat er een kwantum van vertegenwoordigers moet zijn. Het belangrijkste is dat men de juiste personen op de juiste plaatsen heeft zitten. Daaraan moet uiteraard een verloning worden gekoppeld die in verhouding staat tot de verantwoordelijkheden, de werkdruk en de inspanningen die eigen zijn aan die functie. Dit is een proces dat we geleidelijk verder zullen uitbouwen binnen onze steeds groter wordende beleidsautonomie.

Ik weet dat er op 17 januari in deze commissie een interpellatie werd gehouden aan toenmalig minister Sauwens inzake de rechtspositieregeling van de Vlaamse economische vertegenwoordigers. Ik zal u nu op de hoogte brengen van de verdere ontwikkelingen in dit dossier.

De rechtspositieregeling van de Vlaamse economische vertegenwoordigers is een oud zeer. We zijn er ons al geruime tijd van bewust dat er een probleem is. De moeilijkheden zijn ons ook in deze commissie niet onbekend. In de beleidsnota werd bepaald dat er bij prioriteit werk zou worden gemaakt van dit probleem. Het ging daarbij om vrij expliciete en concrete bepalingen.

Wat is de stand van zaken? Van de zomer van 2000 tot het begin van 2001 werd een voorstel voor een nieuwe rechtspositie voor de Vlaamse economische vertegenwoordigers uitgewerkt. Dit gebeurde in nauw overleg met Export Vlaanderen, de administratie Ambtenarenzaken en de medewerkers van mijn kabinet. Dat voorstel van rechtspositieregeling werd door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd op een vergadering van 30 maart jongstleden. Dat gebeurde dus nog onder mijn voorganger.

Het voorstel werd vervolgens toegelicht en besproken met de Vlaamse economische vertegenwoordigers tijdens de Vlaamse diplomatieke dagen in Brussel midden april, op het moment dat het ongehoorden ook voor de buitenwereld duidelijk werd. Het voorstel staat nu op de agenda van het Sectorcomité 18 voor overleg en onderhandeling met de vakbonden. Dit overleg is nog niet afgerond. Na het vakbondsoverleg moet over het voorstel het advies van de Raad van State worden ingewonnen. Daarna kan het definitief door de Vlaamse regering worden goedgekeurd. Naar gelang van de vordering van dit proces kan het tegen het einde van dit jaar of het begin van volgend jaar in werking treden.

Wat zijn nu de exacte hoofdlijnen van het door de Vlaamse regering goedgekeurde voorstel? De rechtspositie van de VLEV's wordt geregeld via

Van Grembergen

het instellingsspecifiek besluit van Export Vlaanderen. Dat betekent dat voor elke niet-specifieke regeling die verband houdt met onder andere hun verblijf in het buitenland, ook het stambesluit van de Vlaamse overheidsinstellingen van toepassing wordt. Hiermee wordt gevolg gegeven aan de doelstelling om een maximale harmonisatie tot stand te brengen met het statuut van het personeel van de Vlaamse VOI's en het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het instellingsspecifieke gedeelte van de rechtspositieregeling is geïnspireerd op het Vlaams personeelsstatuut, meer bepaald het hoofdstuk dat van toepassing is voor de attachés van de Vlaamse Gemeenschap. Daarmee wordt een maximale congruentie gezocht met het statuut van de andere diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen, zoals bepaald in de beleidsnota.

De optie om te werken via stambesluit en instellingsspecifiek besluit laat toe dat de VLEV's ook direct kunnen genieten van andere maatregelen die door de minister van Ambtenarenzaken werden voorbereid, zoals de organisatie van de Vlaamse interne arbeidsmarkt. Die laat personeelsbewegingen toe tussen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de VOI's of tussen de VOI's onderling. Ook aan die optie van de beleidsnota wordt derhalve voldaan. Met een soepeler aanwervingsprocedure werd al van start gegaan. Die werd mogelijk via de creatie van het Vlaams Selectiecentrum voor Overheidspersoneel, het fameuze Jobpunt Vlaanderen. Ook de mobiliteit tussen de buitenlandse standplaatsen en de hoofdzetel in Brussel is in het voorstel opgenomen.

Rest de vraag naar de pecuniaire aspecten van de nieuwe rechtspositieregeling. Het voorliggend voorstel voorziet in de inschaling van de VLEV's in de weddeschaal A111, A112 en A113. Dat betekent voor de betrokkenen een bonus. Er wordt mij gemeld dat die aanzienlijk is. Iedereen heeft daar een eigen appreciatie van, maar hij zou 10 percent hoger liggen ten opzichte van de huidige situatie. Het klopt inderdaad dat de taken toegenomen zijn en dat dit een pecuniair verlengstuk verdient. Dat wordt in een tweede beweging opgelost door een omschakeling van de federale naar de Vlaamse weddeschalen. Dat betekent opnieuw een merkbare verbetering.

Dan wil ik het hebben over de postvergoeding. Het vernieuwde systeem van het federale ministerie van Buitenlandse Zaken wordt overgenomen, met

dien verstande dat de hoogte van de postvergoeding voor de VLEV's wordt opgetrokken van de huidige vergoeding op het niveau van kanselarij-medewerker tot het niveau van ambassade-attaché. Die postvergoeding is forfaitair voor de onkosten en ongemakken die verbonden zijn aan tewerkstelling in het buitenland. De hoogte van de vergoeding verschilt van standplaats tot standplaats en wordt jaarlijks geactualiseerd. Daarbij worden een aantal parameters in rekening gebracht, zoals de gezinssituatie en de risicograad van de post, ook hardshipcoëfficiënt genoemd.

De opwaardering van deze postvergoeding staat evenwel tegenover een rationalisering van een aantal andere vergoedingen. Ik denk bijvoorbeeld aan de representatie-onkosten en de aankoop van allerlei abonnementen op dag- en weekbladen. Die vallen nu niet onder de postvergoeding, maar in het nieuwe systeem wel. Het voorstel inzake de postvergoeding is in principe neutraal, maar in de praktijk zal die hoger liggen dan in het vroegere systeem.

Tot slot bevat het voorliggende voorstel nog een ander belangrijk aspect dat deze commissie zeker aanbelangt. Het voorziet immers in de overheveling per decreet van een groep VLEV's van het Vlaams Gewest naar Export Vlaanderen. Juridisch gesproken bestaan er op dit ogenblik twee groepen VLEV's. Een eerste groep werd bij koninklijk besluit overgeheveld naar het Vlaams Gewest. Ze worden beschouwd als personeel van het Vlaams Gewest. De tweede groep werd na de vorige staats-hervorming gerekruteerd door de Vlaamse dienst voor Buitenlandse Handel en nu door Export Vlaanderen. Ze worden beschouwd als personeel van Export Vlaanderen. Dat brengt ook een aantal spanningen teweeg en ook daar streven we naar een gelijke invulling.

Om voor alle VLEV's een uniform statuut te kunnen creëren, is het van belang dat ze dezelfde werkgever hebben. Daarom zal na de definitieve goedkeuring van de nieuwe rechtspositieregeling door de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement, een ontwerp van decreet worden ingediend om de VLEV's die vandaag juridisch nog van het Vlaams Gewest afhankelijk zijn, aan Export Vlaanderen over te dragen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik weet niet waar de barema's

Schuermans

A111, A112 en A113 voor staan. Hebt u enig idee hoe de vergelijking is met de andere regio's ?

Minister Paul Van Grembergen : Het klopt dat de Waalse economische vertegenwoordigers beter betaald worden dan de Vlaamse. De vergoeding voor alle ambtenaren van het Waals Gewest ligt trouwens hoger dan die voor de Vlaamse. Dat is niet zo voor de ambtenaren van Franse Gemeenschap en Brussel, maar wel voor die van het Waals Gewest. Door de samenwerkingsakkoorden dragen de economische vertegenwoordigers verantwoordelijkheden voor elkaar. Als ze dan weten dat de ander beter wordt verloned, dan leidt dat tot wrevel. Anderzijds is het onze eigen verantwoordelijkheid, zoals de heer Van Nieuwenhuysen zei. Als daar bij de bespreking van het nieuwe decreet discussies over zijn, zal Vlaanderen keuzes moeten maken met betrekking tot beloning en appreciatie.

Een verhoging tot het niveau van de Waalse economische vertegenwoordigers zou die in het onderwijs met glans achter zich laten. Het zou niet over 3 of 8 percent gaan, maar over nog veel meer. Het zijn bovendien ambtenaren in dienst van de Vlaamse overheid, zodat er meteen voedsel zou worden gegeven aan vergelijkingen. We zijn ons bewust van onze doelstellingen, en weten wat een goed personeelsbeleid is. We willen dan ook voorzichtiger handelen, en met zeker voorbehoud.

In het Vlaams beleid ten aanzien van ambtenaren en lonen, waarvan een beter bestuur het resultaat moet zijn, moet een algemene discussie gevoerd worden over de lonen. De verschillende parameters die voor een goed loon in acht moeten worden genomen, moeten bekeken worden. Het gaat niet op de kwalificaties voor het loon alleen te zoeken in het departement of de positie van de personeelsleden. Er moet ook rekening worden gehouden met de verantwoordelijkheden, het eigen initiatief, en het eindresultaat na een jaar werken. Een aantal van die inzichten komen uit de privé-sector. Hoewel die soms verfoeid wordt, heeft hij ook goede kanten, zoals het loon naar werken. Daarover moet echter nog worden gediscussieerd, en moeten er nog voorstellen worden geformuleerd.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Gezien de samenwerking, is het natuurlijk zinvol om te vergelijken met Wallonië, maar het statuut kan in een nog breder perspectief worden geplaatst. We kunnen ons af-

vragen wat op de markt in het algemeen wordt betaald voor dat type van functie, en in die specifieke situatie, die moeilijk vergelijkbaar is met andere taken die in opdracht van de Vlaamse overheid worden vervuld.

Er werd ook aangegeven dat in de nieuwe regeling zou worden beknibbeld op de anciënniteit. Hebt u daar aanwijzingen van ?

Minister Paul Van Grembergen : Het gaat om een heel technisch proces, dat te maken heeft met de omschakeling van de oude federale weddeschalen naar de nieuwe weddeschalen die op Vlaams niveau worden gehanteerd. Zowat heel het Vlaams overheidsapparaat is door die molen gegaan, via zeer specifieke inschalingsformules. De formules zijn tamelijk vaststaand, en brengen een bepaald aantal jaren anciënniteit aan 100 percent in rekening, een aantal jaren, of de jaren vanaf een bepaalde datum aan een derde, enzovoort. Voor buitenstaanders geeft dat de indruk dat men een aantal jaren anciënniteit verliest, maar het heeft alleen te maken met een omschalingstechniek.

Het eerste jaar van de invoering zou dat een weerslag hebben van bijkomend ongeveer 35 miljoen frank, alleen voor hun situatie. Verder zou er een recurrente extra uitbetaling zijn van ongeveer 20 miljoen frank. Dat is berekend op een groep van 60 mensen.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Voldoet het aantal Vlaamse economische vertegenwoordigers op dit ogenblik aan de noden van Vlaanderen ? We moeten het aantal vooral in functie daarvan bekijken, en niet in functie van het aantal Franstaligen.

Minister Paul Van Grembergen : Dat is een terechte vraag. Er moet worden nagegaan of ze op hun plaats zitten, en daar moeten blijven, en waar nieuwe posities moeten worden ingenomen. Welk netwerk hebben we nodig ? De ene vindt dat het netwerk verdicht moet worden, de ander vindt dat het geografisch verder moet worden uitgebreid. Daarom is gevraagd aan het bestuur van Export Vlaanderen om een voorstel uit te werken tot herstructurering en optimalisering.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Er zijn niet alleen verschillen in lonen en vergoedingen tussen het Vlaams Gewest en het Waals Gewest. Ook in

Van Nieuwenhuysen

het onderwijs zijn er verschillen tussen wat Frans-talige en wat Vlaamse leerkrachten verdienen. Dat situeert zich dan op het vlak van de gemeenschappen.

Eigenlijk zouden we die vergelijkingen niet moeten maken – we zijn immers twee verschillende entiteiten – ware er niet de twee redenen die ik zonet heb genoemd. Een deel van het extra loon dat men daar verdient, wordt eigenlijk via de transfers door de Vlaamse belastingbetaler betaald. Dat maakt het des te pijnlijker. Blijkbaar is dit de prijs die sommige mensen voor de communautaire vrede willen betalen.

Ik zou nog even iets willen vragen over de rol van de vakbonden. Er is momenteel nog overleg met de vakbonden over het statuut. Is er in het kader van dit overleg nog veel bewegingsruimte, of gaat het hier enkel nog om kleine details ?

Minister Paul Van Grembergen : Ik heb vernomen dat het enkel nog om details gaat. Het is zeker niet de bedoeling om het globale kader alsnog aan te tasten.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Nu alle vragen beantwoord zijn, zou ik even een meer algemene beschouwing willen maken. Aangezien de minister ook bevoegd is voor ambtenarenzaken, kan ik hem hier in een dubbele hoedanigheid aanspreken.

Ik ben van mening dat de gewesten en de gemeenschappen hun zaken op een autonome wijze moeten kunnen beredderen. Vlaanderen moet maar zorgen dat het over de beste mensen en over het beste netwerk beschikt. Men kan de verloning nooit in absolute of in objectieve termen beoordelen, men zal dit steeds moeten vergelijken met de praktijken in andere regio's en landen.

Ik wil hier evenwel wijzen op een probleem dat reeds lang bestaat. Een recente studie heeft eens te meer bevestigd dat 40 percent van de actieve bevolking in Wallonië rechtstreeks of onrechtstreeks met de overheid is verbonden. Ik heb het hier dan wel over alle overheden en over alle vormen die de overheid op dit vlak kan aannemen.

Het gaat hier om een vrije keuze. We moeten de autonomie van de gewesten wederzijds respecteren. Deze verbondenheid met de overheid heeft evenwel grote gevolgen voor de algemene middelen waarover men beschikt. In Vlaanderen is

slechts 25 percent van de actieve bevolking op dezelfde manier met de overheid verbonden. De ondernemers zijn zich bewust van dit verschil van 15 percent. Zelfs de Waalse ondernemers verwijzen hier vaak naar.

Dit verschil wordt ingecalculeerd in de globale verhoudingen tussen het noorden en het zuiden van het land. Hoewel dit tot de volstrekte autonomie van de gewesten en de gemeenschappen behoort, vergt dit mijns inziens een algemene benadering. Tenslotte gaat het hier om berekeningen die de verschillen moeten objectiveren en rechtvaardigen en die tot een zekere solidariteit moeten leiden.

Mijnheer de minister, ik denk niet dat we op dit punt veel van mening verschillen. Ik wou gewoon even een algemene beschouwing maken. Het gaat hier tenslotte om een zaak van groot belang. Wij moeten onze zuiderburen niet vertellen hoe ze dit moeten organiseren. Heel deze kwestie heeft een grote invloed op de vier bronnen van de transfers tussen het noorden en het zuiden van het land. U hoeft evenwel geen antwoord te geven op mijn beschouwingen.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp de achterliggende gedachte van uw beschouwing zeer goed. De overheid neemt een overdreven groot deel van de Waalse BNP-opbrengsten in beslag. In Vlaanderen is deze redenering nooit gevolgd. Het gaat hier tenslotte om een vorm van negatieve oneindigheid.

Ik weet dat de Waalse politieke leiders trachten te ontsnappen aan de keuzes die in het verleden zijn gemaakt. Het spreekt vanzelf dat dit voor de ene politicus al wat meer geldt dan voor de andere. Het spreekt ook vanzelf dat ik in dit verhaal geen rol te spelen heb.

Het gaat hier om een overweging die bij besprekingen en bij onderhandelingen voortdurend in ons achterhoofd dient te zitten en die een motor kan zijn om tot een grotere eigen fiscaliteit en tot grotere eigen verantwoordelijkheden te komen. De vraag is hoe en met welke middelen deze stapsgewijze evolutie zal worden doorgezet.

De pecuniaire situatie van de Vlaamse economische vertegenwoordigers is inderdaad niet absoluut briljant. Onlangs hebben we een examen ingericht om dergelijke vertegenwoordigers te rekruteren. Ondanks alles hebben zich 200 kandidaten aangevraagd die een dergelijke functie willen uitoefenen. Dat is toch ook betekenisvol.

Van Grembergen

Dit hoge aantal kandidaten bewijst immers dat deze opdracht tot de verbeelding spreekt en dat ze jonge mensen enthousiast kan maken. We moeten de mensen die deze richting willen uitgaan goed gebruiken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over een ethische clause voor overheidsopdrachten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over een ethische clause voor overheidsopdrachten.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, deze vraag is eigenlijk geïnspireerd op een beslissing van de federale regering. Hoewel deze materie alle Vlaamse ministers aanbelangt, stel ik de vraag om evidente redenen het liefst aan de minister van Ambtenarenzaken. Het gaat hier namelijk om een beslissing van federaal minister Van den Bossche.

Iedereen heeft ongetwijfeld vernomen dat minister Van den Bossche, bevoegd voor ambtenarenzaken, heeft ingestemd met de ethische clause voor overheidsopdrachten. Bedrijven die meedingen naar grote opdrachten van de Belgische overheid moeten die clause onderschrijven. De clause bepaalt dat men geen zaken mag doen met landen die fundamentele mensenrechten schenden en ze geldt voor alle overheidsopdrachten van minstens 400 miljoen frank. Dat bedrag is bedoeld voor heel België, dus we moeten dat enigszins relativeren voor Vlaanderen.

Alle bedrijven, alsook hun leveranciers en onderaannemers, moeten kunnen garanderen dat ze niet actief zijn in landen die op een zwarte lijst staan. Die zwarte lijst zal men opmaken op basis van internationale verslagen en zal jaarlijks worden aangepast. Landen waarvan de overheid zich schuldig maakt aan misdaden tegen de mensheid en landen waar er geen verbod is op slavernij of op de ergste

vormen van kinderarbeid, komen in aanmerking voor de zwarte lijst. Onder misdaden tegen de mensheid vallen uitroeiing, marteling of verkrachting van de burgerbevolking en vervolging om politieke, raciale en religieuze redenen. Onder de ergste vormen van kinderarbeid vallen slavernij, seksuele uitbuiting en ongezond en illegaal werk.

Bedrijven die meedingen naar overheidsopdrachten, mogen geen enkele activiteit hebben in landen die op de zwarte lijst staan, met uitzondering van humanitaire hulpverlening, medische dienstverlening en alle vormen van communicatie.

Het heikele punt van een ethische clause is dat ze in de uitvoeringsmodaliteit wordt opgenomen, maar niet in de gunningsvoorwaarden. Europa laat dit immers niet toe, ook al wil de federale regering via de Europese Commissie bereiken dat alle EU-lidstaten dezelfde criteria zouden overnemen.

Omdat Vlaanderen geen onbelangrijke speler is op de markt van de overheidsopdrachten, wil ik de minister twee vragen stellen. Zal de minister naar het voorbeeld van de federale regering de ethische clause voor Vlaamse overheidsopdrachten in de Vlaamse regering ter sprake brengen? Is de minister bereid om de ethische clause uit te breiden naar de buitenlandse handel die na de goedkeuring van het Lambermontakkoord een exclusief Vlaamse aangelegenheid wordt, en naar de gunning van de contracten voor de levering van uitrustingsgoederen in de context van de Vlaamse buitenlandse handel?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Het is interessant om de specifiek Vlaamse nood aan een ethische clause voor overheidsopdrachten te erkennen. Daarnaast dring ik er gezien de aloude pacifistische traditie in Vlaanderen ook op aan om ook het criterium vredeseconomie in beschouwing te nemen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is een zeer moeilijke vraag. Ik sta voor 100 percent achter de inhoud en de principes van de vraag. Vlaanderen is niet geraadpleegd over de beslissing van de federale minister. Er zijn dus geen afspraken gemaakt en er is geen overleg geweest.

De Belgische bedrijven moeten zich inschakelen in een bepaalde filosofie ten opzichte van landen die

Van Grembergen

de mensenrechten schenden. Op de wereldkaart vinden we heel wat landen terug waarin de mensenrechten worden geschonden. Amerika is een van de grootste en machtigste landen dat een aantal fundamentele mensenrechten schendt. Als we vanuit het oogpunt van de mensenrechten de wereldkaart overlopen en nagaan met welke landen we nog handelsrelaties zouden kunnen aangaan en contracten zouden kunnen afsluiten, merken we dat het aantal zeer beperkt is.

Mijnheer Hostekint, ik begrijp wat u en de heer Glorieux bedoelen : u wilt dat de situatie in het land waarmee we handelsrelaties onderhouden, wijzigt. U wilt die landen verplichten zich anders op te stellen en de mensenrechten binnen hun territorium te eerbiedigen.

Zo functioneert het echter niet. Er zal in eerste instantie grote vreugde zijn omdat Vlaanderen zijn export beperkt en in goede calvinistische zin optreedt en banden verbreekt. We zullen dan echter onmiddellijk worden vertrapeld door Frankrijk, Duitsland, Nederland, Groot-Brittannië, Denemarken en alle Noorse landen. Ik laat me dikwijls inspireren door de inzichten van de Scandinavische landen. Ook zij reageren echter terughoudender dan wat in de tekst van minister Van den Bossche is opgenomen. Er is dus een probleem.

Hoe kan men bovendien vaststellen dat wat één bedrijf produceert, bij de verwerking niet plots mee uitgroeit tot een product dat kan worden gebruikt in de meest verfoeilijke systemen ? Degene die over een grote technische informaticakennis beschikt, weet dat hij de burgers kan screenen, ze in het oog houden en aan een verdrukkingssysteem onderwerpen. Het informaticasysteem volstaat om dat te doen. Dit voorbeeld maakt duidelijk hoe in deze moderne wereld inventiviteit en keuzes met elkaar verweven zijn.

Mijnheer Hostekint, ik steun volledig uw basisredenering. Als u me op de man af vraagt of ik een ethische clausule wil, dan is mijn antwoord ja. Ik wens echter ook niet als een ridicule verantwoordelijke te worden bestempeld waarbij men zegt dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement dagelijks zondigen tegen de eigen regeling. Er zijn praktische moeilijkheden. Binnen de Europese regelgeving kunnen we dit zelfs niet.

U vroeg ook of we die clausule niet konden uitbreiden naar de buitenlandse handel, waarover we straks exclusief bevoegd zijn. Waarom zou ik dat

niet willen ? Maar ook daar zijn er, meer nog dan de dichter heeft gezegd, praktische bezwaren tussen droom en daad. Er zijn praktische bezwaren om in deze materie een geloofwaardig beleid te voeren. Het verschil tussen de principes en de dagelijkse praktijk maakt dat we steeds met tegenstrijdigheden zullen worden geconfronteerd. Ik heb geen probleem met de principes, wel met de invulling.

Artikel 43 van het KB van 8 januari 1996 regelt de uitsluitingsmogelijkheden bij opdrachten van levering. In geen enkel geval van die regelgeving staat één vorm van ethische clausule. Eenieder die zich verzet tegen een beslissing of een dergelijke handelswijze zal gelijk krijgen.

Artikel 44 bepaalt bovendien de selectiecriteria qua financiële en economische draagkracht. Artikel 45 bepaalt de criteria qua technische bekwaamheid. Een ethische clausule kan hierdoor niet worden geschraagd.

Er zijn dus een aantal koninklijke besluiten die het op het terrein moeilijk maken. Het is vreemd dat de federale minister, die meer dan ik op de hoogte zou moeten zijn van koninklijke besluiten, een dergelijke principiële verklaring inbrengt. Hij weet zeer goed dat elke overheid daar in de praktijk mee wordt geconfronteerd.

Men zou een nieuwe regelgeving aannemen, in eerste instantie op het Europees vlak. U begrijpt dat er het aspect van de concurrentie is. Het handelsgeven binnen de Europese Unie is geüniformeerd. Er is een algemeen Europees gegeven. Op dat vlak is er in Europa niets. Als het dan al niet in Europa gebeurt, zou het zeker op Belgisch niveau moeten gebeuren. Ook op dat vlak heeft de federale overheid echter nog geen enkel initiatief genomen.

Dan is er nog de ethische clausule in de levering van uitrustingsgoederen. Het programma terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen betreft een onderdeel van het instrumentarium voor de uitvoerpromotie. Hoewel het raakvlakken heeft met ontwikkelingshulp, heeft de Vlaamse overheid ervoor geopteerd om de zaken zuiver te houden en dit instrument louter als directe uitvoersteun te beschouwen.

De techniek van dit exportpromotie-instrument voorziet niet in een contract tussen de Vlaamse exporteur – in de praktijk zijn dit altijd KMO's – en de Vlaamse overheid. Voor de goedgekeurde dossiers wordt een subsidie uitgekeerd indien er een contract wordt afgesloten tussen enerzijds de

Van Grembergen

Vlaamse exporteur en anderzijds een onderneming of instelling in een ontwikkelingsland. De subsidie dient om de normale factuurprijs te verlagen en komt dus rechtstreeks ten goede aan het ontwikkelingsland. De reglementering sluit een aantal goederen uit, zoals militaire goederen en kerncentrales. Bovendien komen landen waartegen internationale sancties zijn afgekondigd, niet in aanmerking. Dat is uiteraard een sluitend criterium. De algemene invalshoek, hoezeer u en ik die ethisch ook ondersteunen, lijkt me in de praktijk echter onhaalbaar.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ik weet uiteraard wel dat de vraagstelling nogal ideëel is. Ik ben me daar volledig van bewust. Ik weet ook dat er zowel op Europees als op Belgisch vlak een regelgeving bestaat. Federaal minister Van den Bossche zal zich daar allicht ook van bewust zijn. Het gaat hier echter gewoon om een principe dat wordt ingesteld. Dat is een proces van vele jaren. Het is de bedoeling daadwerkelijk iets op gang te brengen.

Ik heb mijn vraag ook gesteld omdat ik vind dat er iets moet gebeuren op het gebied van ethisch ondernemen. Ik sta daar volledig achter. We bevinden ons aan de vooravond van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie. Er worden zeer hoge ambities gekoesterd. Ik hoor zeer vaak praten over zaken die zeer ver van de burger staan, zowel in België als in de andere Europese landen. Er zijn echter zaken bij die België aan de orde zou kunnen stellen tijdens het voorzitterschap. Ik heb het dan specifiek over de ethiek in het ondernemerschap.

Ik hoop dat de federale overheid daar ook aandacht voor zal hebben. Dit sluit immers zeer goed aan bij een aantal vragen die leven bij de Europese burger. Zoals ik al zei, gaat het hier wel om een proces van jaren. Het kan niet van de ene dag op de andere gebeuren.

De uitrustingsgoederen zijn een tweede zaak. Dat aspect van de zaak ligt al een aantal jaren op mijn lever. Er worden uitrustingsgoederen geleverd aan de ontwikkelingslanden, maar daarbij gaat men niet uit – zoals u zegt – van het belang van het ontwikkelingsland, maar wel van het belang van de ondernemingen of de bedrijven die de uitrustingsgoederen leveren.

Ik kan een concreet voorbeeld geven : de levering van kranen aan Kenia. In dat land worden de mensenrechten al decennialang met voeten getreden. Ik vind het ongeoorloofd dat dergelijke goederen worden geleverd aan een land als Kenia. Mijnheer de minister, als u dat nauwlettend onderzoekt, zult u zeker nog op andere voorbeelden stuiten. Dat heeft niets te maken met ontwikkelingssamenwerking, maar met het subsidiëren van bedrijven die goederen leveren aan ontwikkelingslanden. Mijns inziens bent u dus van een totaal verkeerd uitgangspunt vertrokken. Het gaat wel degelijk om de concurrentiepositie van bedrijven die goederen leveren aan ontwikkelingslanden. Dat is een zeer groot verschil.

We moeten de ethische clausule toepassen. Daarvoor beschikken we wel degelijk over een bevoegdheid. Daarover kunnen we dus wel degelijk zelf beslissen. We moeten verhinderen dat dergelijke contracten nog verder worden afgesloten. We moeten vermijden dat er nog langer dergelijke goederen worden geleverd aan ontwikkelingslanden waar de mensenrechten al jarenlang met voeten worden getreden.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, de minister heeft overschot van gelijk dat dit heel moeilijk toepasbaar is. Hij heeft het voorbeeld bij uitstek gegeven van de Verenigde Staten. Ik kan voor de vuist weg een tiental schendingen van de mensenrechten door de VS opsommen. Dat brengt ons in een onmogelijke situatie. Desalniettemin moet het mogelijk zijn om een absoluut minimumpakket aan criteria op te stellen. We geven veel geld uit aan studies. Misschien moet er een studie worden gewijd aan het opstellen van een minimumcode. Een belangrijk criterium daarbij zou zijn na te gaan wie er baat heeft bij de levering. Profiteert de politieke, economische elite in het land of de bevolking ? Als de leiders de mensenrechten schenden, mag de bevolking daar niet de dupe van zijn.

De Luc Van den Brande, voorzitter : Het klopt dat dit erg moeilijk afdwingbaar is, maar in het intern reglement van Export Vlaanderen is er een code opgenomen. Wat betreft het IWT bestaat er ook een richtlijn. Er is tijdens de vorige zittingsperiode lang gediscussieerd of er al dan niet decretale bepalingen moeten komen. Daarbij botsten we steeds op de wet. Ik wil dit nog ter informatie meedelen aan de commissie.

Minister Paul Van Grembergen : Ik garandeer u dat we met onze diensten zullen bespreken hoe we ethisch kunnen handelen in de mate van het moge-

Van Grembergen

lijke en binnen de huidige regelgeving. Ik zal me daar ook aan houden. Ik wil echter niet steeds geconfronteerd worden met de vraag wie de levering ten goede komt. Hier kunnen we minstens twee dagen over praten. Er is bijvoorbeeld ook discussie ontstaan over het ethisch beleggen van geld. Er is dus wel degelijk een probleem inzake ethisch handelen, maar dit is uiterst gecompliceerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over de hertekening van de Vlaamse buitenlandorganisatie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, over de hertekening van de Vlaamse buitenlandorganisatie.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb deze vraag al een hele tijd geleden ingediend, met name in maart. Ondertussen is er een en ander gebeurd, onder andere een wissel in de regering. Ik heb eraan gehouden om de vraag toch te stellen.

Uw voorganger, mijnheer Sauwens, is een tijd geleden naar Schotland gereisd en heeft er Scottish Enterprise bezocht, een organisatie die te vergelijken valt met Export Vlaanderen. Ze heeft wel meer bevoegdheden en opdrachten. Bij zijn terugkeer heeft hij te kennen gegeven dat hij alle Vlaamse diensten die internationaal werken, wil hervormen, en dit in een totaalbenadering. Daarbij zou worden gedacht aan het samenvoegen van onder andere Export Vlaanderen, de VLAM, de Dienst Investeren in Vlaanderen, en een aantal andere actoren.

Afgaand op een artikel dat destijds verscheen in de Financieel Economische Tijd, zou het de bedoeling geweest zijn om die diensten onder te brengen in een nieuw op te richten ministerie voor het buitenlands beleid. Dat kan heel vergaand zijn. Ik weet niet precies wat minister Sauwens' bedoeling was,

maar ik heb de indruk dat het minder omvattend was dan wat ik aanvankelijk dacht.

Tijdens de viering van tien jaar Export Vlaanderen hoorde ik onder andere van de optie om die instelling te laten uitgroeien tot een zogenaamd centre of excellence, een instelling met een ruim dienstenpakket, niet langer beperkt tot louter bevordering en begeleiding van export in de enge zin van het woord, maar dat ook andere opdrachten zou omvatten. Het zou dan gaan om de samenwerking met buitenlandse bedrijven, lokale producenten, aannemers en onderaannemers, en om het ontwikkelen van logistieke centra in het buitenland, enzovoort. Bovendien zou de werking het puur economische overstijgen.

Het zou de bedoeling zijn om in het buitenland een soort van netwerk tot stand te brengen door het huidige netwerk van Vlaamse economische vertegenwoordigers uit te breiden met onder andere contacten met de vertegenwoordigers van Vlamingen in de Wereld. Dat is vroeger al eens in deze commissie aan bod gekomen. Er zouden contacten onderhouden kunnen worden met Vlamingen die in het buitenland wonen, of die hier gestudeerd hebben en werkzaam zijn in het bedrijfsleven in het buitenland. Ik vraag me echter af of we over voldoende Vlaamse economische vertegenwoordigers beschikken om al die bijkomende opdrachten goed te vervullen. Hun takenpakket is nu al dermate groot dat er niet veel meer bij kan.

In Vlaanderen zelf zou Export Vlaanderen het unieke loket voor het Vlaams bedrijfsleven moeten worden, waar iedereen die met het buitenland wil werken, moet langskomen. Dat zou moeten gebeuren in nauwe samenwerking met de bedrijfsorganisaties en met de Kamers van Koophandel. Via de Kamers zou er in elke provincie één adres zijn voor iedereen die op de dienstverlening van Export Vlaanderen een beroep wil doen. Bij Export Vlaanderen heerst daarover ongerustheid, vooral dan bij de mensen in de provinciale kantoren. Ze vragen zich af of hun dienst zal worden opgeslokt door de Kamers van Koophandel. Het is allemaal nogal onduidelijk.

Mijnheer de minister, zijn die uitspraken van uw voorganger slechts ideeën die nog uitgewerkt en besproken moeten worden, of verkeren ze al in een verder stadium, en evolueren we inderdaad in de aangegeven richting ? Kunt u daar meer concrete informatie over geven ?

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het thema hoe Vlaanderen zich buiten zijn grenzen moet organiseren, is niet nieuw. Er werden al eerder ideeën geopperd om de krachten te bundelen. Dat zou ook in Vlaanderen zelf kansen creëren. Er is een strekking in de Vlaamse regering die alle diensten wil samenbrengen, om een einde te maken aan de versnippering en het gebrek aan communicatie. Zij willen een communicatief netwerk waarin alle delen goed op elkaar aansluiten. Er zijn allerlei bewegingen op het vlak van economie en tewerkstelling die we dichterbij elkaar zouden kunnen brengen.

Ook in het buitenland hebben we een versnipperde vertegenwoordiging. Er zijn de economische vertegenwoordigers, de mensen van de Dienst Investeren in Vlaanderen, de mensen van de Vlaamse Gemeenschap die her en der zitten, de culturele attachés, enzovoort. Op de duur beschikken we niet meer over een goede inventaris van wat er allemaal in naam van de Vlaamse regering in het buitenland opereert. Er is natuurlijk een langetermijnstrategie nodig, maar er zou al een aanzet gegeven kunnen worden om die mensen samen te brengen, ook qua locatie, en hen samen te laten werken aan één doel, om Vlaanderen nadrukkelijker aanwezig en commercieel sterker te maken in het buitenland.

Mijns inziens moeten we eens grondig nadenken over het vernieuwen van de structuren. Er zijn in het verleden al heel wat goede initiatieven genomen. Aangezien die initiatieven in verschillende periodes zijn genomen, zijn ze echter niet altijd op elkaar gesynchroniseerd. Dit lijkt me het moment om even een pauze in te lassen om te onderzoeken welke activiteiten we kunnen samenvoegen en als een geheel kunnen herdefiniëren in het buitenland.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, ik heb de plannen gelezen die toenmalig minister Sauwens ten tijde van zijn bezoek aan Schotland naar voren heeft gebracht. Deze plannen draaien om het bijeenbrengen van alle diensten en vertegenwoordigingen die iets met Vlaanderen te maken hebben.

Veel diensten houden zich met de vertegenwoordiging van Vlaanderen bezig. Ik denk hierbij aan de Vlaamse economische vertegenwoordigers, aan de culturele attachés en aan de gemeenschapsattachés. Ik denk dat de heer Sauwens al de instan-

ties die Vlaanderen in het buitenland promoten onder één dak wou samenbrengen.

De heer Sauwens heeft bovendien de idee geopperd om op een aantal plaatsen Vlaamse Huizen te openen. Hij dacht hierbij in eerste instantie aan de landen waarmee Vlaanderen de meeste intense relaties onderhoudt. In deze Vlaamse Huizen wou hij al de instanties die Vlaanderen promoten onderbrengen.

Ik vind dit een goed idee. Het grote probleem van Vlaanderen in het buitenland is de herkenbaarheid. We mogen niet vergeten dat er in dit land ook andere instanties zijn die zich met promotie bezighouden. Ik denk hierbij concreet aan de promotie van Wallonië, van Brussel en van België. Ik vind het een goed idee van de heer Sauwens om alle instanties in één huis te groeperen. Dit lijkt me een goede manier om Vlaanderen in het buitenland te promoten. Met andere woorden, ik sta volledig achter de essentie van de plannen van voormalig minister Sauwens.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van deze vraag om uitleg wil ik mijn bedenkingen formuleren bij het voorstel dat ik heb gelezen. Blijkbaar wil men het Vlaams buitenlands beleid concentreren rond de diensten van Export Vlaanderen.

Mijns inziens bestaan onze internationale relaties uit meer dan een economische dimensie. Men kan uiteraard spreken over versnippering en over coherentie. Ik ben bereid om het geopperde denkkader te volgen. Wat onze internationale relaties betreft, mogen we evenwel niet evolueren naar een Vlaams Huis der Ondernemingen. Ik heb liever een huis met vele kamers dan een groot huis met een aantal annexen.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Ik zou hier graag even een persoonlijke opmerking maken. We moeten voortdurend nadenken over de manier waarop we een sterke organisatie op punt kunnen stellen. Dit is een kwestie van herkenbaarheid en van efficiëntie.

Het decreet dat de basis vormt van de Vlaamse economische vertegenwoordiging stelt uitdrukkelijk dat de ondernemers en de ondernemingen het begin- en het eindpunt vormen. Vlaanderen exporteert niet. De ondernemingen exporteren. Vlaanderen kan instrumenten aanreiken om de export te stimuleren. Hoewel dit een belangrijk punt is,

Van den Brande

vormt het slechts een deel van het Vlaams buitenlands beleid.

De idee van een vaste locatie is goed en moet worden versterkt. Mijns inziens heeft dit in Wenen goede resultaten opgeleverd. We hebben met deze commissie het Vlaams Huis in Den Haag bezocht. Het opstarten van soortgelijke huizen in Parijs en in andere steden bevindt zich momenteel in de pipeline.

Ik wil hier ook nog even terugkomen op de opmerkingen van de heer Van Nieuwenhuysen over de interne locatie. We hebben hier lang gedacht aan een werking met één loket. Hoewel ik het nut van een vaste plek niet wil ontkennen, is een éénloketwerking in de fysische zin van de term achterhaald.

Het gaat niet enkel om fysische locaties. Iedereen moet de kans krijgen om on-line na te gaan waar zijn dossier zich bevindt en wie het behandelt. Dit is geen futuristisch, maar een realistisch standpunt. Iedereen moet onmiddellijk de antwoorden kunnen krijgen die hij nodig heeft. Ik geef grif toe dat we de éénloketwerking lang als een fysisch loket hebben beschouwd. Naast dit loket heeft men uiteraard een uithangbord nodig.

Ik wil mijn betoog afsluiten met een essentiële vraag. Omwille van het aantal dossiers en opdrachten is het organiseren van de verschillende diensten in Wallonië iets makkelijker dan in Vlaanderen. We moeten hier goed over nadenken. We mogen niet improviseren. Men mag mijn woorden evenwel niet verkeerd interpreteren. Ik vind zeker niet dat gewezen minister Sauwens heeft geïmproviseerd.

Ik vind dat de plannen van de vorige minister een goede aanzet geven om tot een grondige discussie te komen. We moeten, over de grenzen van de meerderheid en de oppositie heen, proberen om tot de ondersteuning van een aanpak te komen. Ik weet alleen niet of het wel zo'n goed idee is om alles te clusteren rond Export Vlaanderen. Er was al kritiek op het idee om alles te concentreren rond het buitenlands beleid, waarvan Export Vlaanderen een onderdeel is.

Er was een begin gemaakt met overleg tussen de verschillende leidende ambtenaren. Hoe staat het met die poging tot coördinatie? Ik heb geen problemen met het voornemen om dit project te versterken en de samenwerking te verbeteren. Die pogingen moeten echter worden gesteund vanuit ver-

schillende hoeken en een breed draagvlak hebben. Anders verenigt men het buitenlands beleid en wordt alleen gedacht in functie van de export, terwijl het doel van het buitenlands beleid toch veel ruimer is.

Het was niet onlogisch dat de VDBH mee instond voor de buitenlandse herkenbaarheid van Vlaanderen toen we geen buitenlands beleid hadden, vóór het Sint-Michielsakkoord met andere woorden. Dat was ergens logisch, want het was het enige instrument dat we hadden.

De heer Jacques Laverge : In deze opdracht van de Vlaamse regering komen allerlei zaken samen. Het gaat om meer dan een exportprobleem. Daarom moet iemand de leiding nemen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, er kwamen veel ideeën ter sprake. Vanzelfsprekend leven die ook bij de regering.

De Vlaamse regering nam reeds verschillende beslissingen inzake het buitenlands beleid, de buitenlandse handel en de ontwikkelingssamenwerking. De bedoeling is dat al deze op het buitenland gerichte beleidsdomeinen worden gecoördineerd. Minister-president Dewael is verantwoordelijk voor de coördinatie van de regeringsbeslissingen betreffende deze aangelegenheden. Hij is daar volop mee bezig. Ik zal hem naar aanleiding van deze vraag verzoeken een verslag op te stellen voor de commissie.

Op 17 november 2000 besliste de Vlaamse regering dat de diensten van de Vlaamse regering zullen worden hervormd in het kader van een beter bestuurlijk beleid. Er komen 13 ministeries, waarvan 3 horizontale en 10 verticale. Een van die 13 wordt het ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking. Merk op dat men de huidige beleidsdomeinen buitenlands beleid, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking dus wil samenbrengen. Elk ministerie zal bestaan uit een departement, waar beleidsvoorbereidend en evaluerend werk zal gebeuren door de ambtenaren, en interne en externe zelfstandige agentschappen.

Deze agentschappen zullen worden gestuurd via zeer concrete en exacte beheersovereenkomsten. Ze mogen autonoom bepalen hoe ze de doelstellingen realiseren die in de beheersovereenkomst worden gepreciseerd. Dit systeem zorgt voor een bete-

Van Grembergen

re waardering van de ambtenaren die in de zelfstandige agentschappen werken. Ze kunnen meer initiatief nemen en hun loon kan soepeler worden aangepast.

Op 23 maart 2001 besliste de Vlaamse regering dat de volgende administratieve geledingen deel zullen uitmaken van het toekomstige ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking : de administratie Buitenlands Beleid, Export Vlaanderen, een beperkt exportbevorderend programma dat nu bij de administratie Economie zit, de FITA, de exportondersteunende activiteiten van de VLAM, en de VVOB.

De VVOB is de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand. Die vereniging houdt zich bezig met ontwikkelingssamenwerking en neemt vooral initiatieven die met onderwijs te maken hebben.

Een aantal andere rechtspersonen die te maken hebben met het buitenlandse beleid, zoals de bij decreet opgerichte Vaste Commissie Vlaanderen-Nederland, zouden aan dit nieuwe ministerie worden verbonden. Het gaat om meer dan een louter fysiek samenbrengen van een aantal diensten. Het gaat om de creatie van een nieuw ministerie met afzonderlijke rechtspersoonlijkheid.

Men spreekt hier over een globaal en uniform optreden in het buitenland door een Vlaams Huis. Hoe kan dat Vlaams Huis een eensgezind huis zijn, als hier intern zoveel verschillende situaties worden gecreëerd die uiteindelijk eerder tot tegenstellingen dan tot samenhang zullen leiden. Ik denk dat we eerst intern goede afspraken moeten maken en voor een goede invulling moeten zorgen. Uiteraard kunnen de ideeën van mijn voorganger, minister Sauwens, daar naadloos aan worden gekoppeld.

Over de uitwerking en de invulling van deze principiële regeringsbeslissing kan ik u meedelen dat er sinds begin april 2001 een stuurgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle betrokken instanties en geïnteresseerde kabinetten. Die groep buigt zich over de beschrijving van de taken en de verantwoordelijkheden van het nieuwe ministerie. Ze zal bovendien een organogram uitwerken. Het rapport van de stuurgroep wordt verwacht voor eind juni 2001.

Het lijkt me nu overdreven om al te spreken van een clustering van de diensten rondom Export Vlaanderen. Ik begrijp de opmerking van mijn col-

lega zeer goed en bovendien onderschrijf ik ze. Het is wel overduidelijk dat men een bundeling van het exportinstrumentarium zal doorvoeren, zoals in het regeerakkoord is bepaald. Dat instrumentarium is vandaag versnipperd. Het zal worden gebundeld in een exportagentschap dat zal deel uitmaken van het nieuwe ministerie. Het zal een poot zijn van het ministerie, maar niet de hele tafel. Export Vlaanderen is inderdaad de grootste der exportentiteiten en ook in de nieuwe constructie zal Export Vlaanderen een belangrijk onderdeel vormen. Export Vlaanderen beschikt immers over het meeste personeel, namelijk ongeveer 150 personen.

Het is duidelijk dat het gewicht van het beleidsveld Buitenlandse Handel met het nieuwe ministerie nog kan toenemen ingevolge de defederalisering van extra bevoegdheden. We zullen bij goedkeuring die weg zeker verder bewandelen. In dit laatste geval zal ook vanaf 2004 het beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking gevoelig groeien en het misschien wat grote economische overwicht van het vroegere Export Vlaanderen compenseren. Dit is zeker zo als de bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking, zoals afgesproken, naar de gewesten en de gemeenschappen gaat. Zo zal er wat evenwicht ontstaan.

Op de vraag of de opdrachten inzake buitenlandse handel al dan niet ruimer zullen worden geïnterpreteerd, kan ik antwoorden dat in de werkzaamheden van de stuurgroep ook de ondersteuning van de internationaliseringsinitiatieven wordt opgenomen. Het gaat in dit verband om investeringen die in het buitenland gebeuren.

De coördinatie is de bevoegdheid van minister-president Dewael. Hij heeft daar een managementscmité voor. Ik zal vragen dat men daarover een verslag bezorgt. In Parijs zal een voorbeeld van integratie en samenwerking komen. Het Vlaams Huis wordt daar dit jaar aangekocht en men zal er vertegenwoordigers van Export Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, de VLAM en de administratie Buitenlands Beleid in samenbrengen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk niet dat het de bedoeling is hier een uitgebreid debat te houden naar aanleiding van een vraag om uitleg. Als de resultaten van de stuurgroep bekend zijn, zullen we er dieper op kunnen ingaan.

Van Nieuwenhuysen

Ik denk dat er begripsverwarring is geweest door de term 'nieuw ministerie voor Buitenlandse Zaken' die is gelanceerd naar aanleiding van uitspraken van minister Sauwens. Er was immers ook sprake van om van Export Vlaanderen een 'center of excellence' te maken en misschien is er tussen beide zaken verwarring ontstaan. Het kan inderdaad niet dat een instelling als Export Vlaanderen

het beleid zou bepalen, ook al zou die meer bevoegdheden en opdrachten krijgen. U maakte echter al duidelijk dat dat niet het geval zal zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.06 uur.*
